

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM
la unitatea de curs
ASISTENȚA EDUCAȚIONALĂ A COPIILOR CU CES

<i>Codul și denumirea domeniului general de studiu:</i>	011 Științe ale educației
<i>Codul și denumirea domeniului de formare profesională</i>	0113 Pedagogie în învățământul primar 0112 Pedagogie preșcolară 0114 Formarea profesorilor
<i>Codul și denumirea specialității:</i>	0113.1 Pedagogie în învățământul primar 0112.1 Pedagogie preșcolară 0114.10 Limba engleză

Autor:
Maria PERETEATCU, conf. univ., dr.

Veronica RUSOV, asist. univ.

BĂLȚI, 2022

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației
Proces-verbal nr. 1 din 18.09.2022
Șefa Catedrei B. B. lect. univ., dr., Aurelia BEȚIVU

Discutat și aprobat la ședința Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Proces-verbal nr. 3 din 12.10.2022
Decana Facultății B. B. conf. univ., dr. Ecaterina ȘOVA

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea de Științe ale educației, Psihologie și Arte

Catedra de științe ale educației

Domeniul general de studii: 011 Științe ale educației

0112 Pedagogie preșcolară

0113 Pedagogie în învățământul primar

0114 Formarea profesorilor

Denumirea specialității: 0112.1 Pedagogie preșcolară

0113.1 Pedagogie în învățământul primar

0114.10 Limba engleză

Administrarea unității de curs: Asistența educațională a copiilor cu CES

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
S1.07.A.153 Pedagogie în învățământul primar și Limba engleză (studii cu frecvență)	4	120	30	30	-	60	Examen	Română Rusă
S1.07.A.152 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară (studii cu frecvență)	4	120	30	30	-	60	Examen	Română Rusă
S1.09.A.157 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară (studii cu frecvență redusă)	4	120	12	12	-	96	Examen	Română Rusă

Anul de studii și semestrul în care se studiază: studii cu frecvență - anul IV, semestrul 7, studii cu frecvență redusă - Anul V, semestrul 9

Statutul: de specialitate, la alegere

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRELE DIDACTICE

Numele, prenumele: Pereteatcu Maria

Titlul științific și științifico-didactic: conferențiar universitar, doctor

Informație de contact: blocul nr.6, aula 650, 069529765, e-mail: maria.pereteatcu@usarb.md

Orele de consultații: luni 14.00 - 16.00

Consultațiile se oferă atât în regim „față-în-față”, cât și prin utilizarea poștei electronice.

Numele, prenumele: Veronica Rusov

Titlul științific și științifico-didactic:: asistent universitar

Informație de contact: blocul nr.6, aula 645, e-mail: veronica.rusov@usarb.md

Orele de consultații: Miercuri, 14.10 - 17.00

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Unitatea de curs „Asistența educațională a copiilor cu CES” contribuie la consolidarea competențelor necesare în organizarea procesului didactic incluziv, abordează tehnologia didactică în asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale; prezintă funcțiile metodelor didactice, cât și principiile de bază în selectarea și utilizarea tehnologiilor didactice în proiectarea/organizarea procesului educațional, contribuie la indentificarea barierelor în învățare și participare cu care se confruntă copiii cu CES; propune repere metodologice privind asistența copiilor cu CES și eliminarea barierelor în învățare și participare

Structurarea unității de curs (prin conținuturi și activitățile practice) se focalizează pe dezvoltarea competențelor necesare în asistența educațională a copiilor cu CES. O gamă variată de aplicații, invitații la reflecție și exerciții creative susține reperatele teoretice incluse în unitatea de curs și oferă studenților posibilitatea de a transpune tematica specifică referitoare la educația incluzivă în contextul real al comunităților educaționale din care fac parte.

COMPETENȚE PREALABILE

Pentru a se înscrie la unitatea de curs „Asistența educațională a copiilor cu CES” studenții trebuie: să posede cunoștințe, capacități și atitudini formate în cadrul unităților de curs: Pedagogie, Psihologie, Filosofia educației; Managementul clasei, Educația incluzivă, Cultura comunicării, să dețină competențe/capacități privind studierea surselor bibliografice; organizarea informației în comunicări; capacitatea de analiză, comparare, generalizare a informației; să manifeste atitudine pozitivă față de profesia aleasă.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

Competențe profesionale (CP) și competențe transversale (CT)

CP1.3. Aplicarea conceptelor, categoriilor, teoriilor, modelelor și principiilor de bază ale procesului educațional pentru rezolvarea de probleme / situații psihopedagogice în învățământul primar și limba engleză;

CP2.4. Utilizarea adecvată a criteriilor și metodologiei de apreciere a calității demersului investigațional realizat în învățământul primar și limba engleză;

CP5.5. Elaborarea și aplicarea corectă în practica educațională în învățământul primar și limba engleză a metodelor și instrumentelor de evaluare;

CP6.5. Elaborarea și implementarea eficientă a modelelor și principiilor de organizare și monitorizare eficientă a procesului educațional în învățământul primar și limba engleză, prin raportare la variate contexte socio-umane și identitar-culturale;

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă.

CT2. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de comunicare, de relaționare și de muncă eficientă în cadrul echipei;

FINALITĂȚI CURSULUI

La finele studierii cursului studentul va fi capabil:

- să caracterizeze conceptele specifice educației incluzive;
- să respecte normele și principiile specifice educației incluzive;
- să elaboreze activități specifice asistenței educaționale a elevilor cu CES;

- să orienteze profesional elevii cu CES;
- să relaționeze responsabil și tolerant cu partenerii educaționali în vederea asigurării calității asistenței educaționale a copiilor cu CES.

CONȚINUTUL CURRICULAR ȘI REPARTIZAREA ORELOR

Conținuturi curriculare	Studii cu frecvență		Studii cu frecvență redusă	
	C	S	C	S
1. CONSIDERAȚII GENERALE ASISTENȚEI EDUCAȚIONALE A COPIILOR CU CES 1.1.Structuri și servicii de suport educațional. 1.2.Asistența educațională a copiilor cu CES: concept, obiective, factori.	6	-	2	-
2. ADAPTĂRILE CURRICULARE 2.1.Adaptarea curriculară: note introductive 2.2.Adaptarea strategiilor de predare-învățare-evaluare 2.2.1. Adaptări psihopedagogice 2.2.2. Adaptări în materia de evaluare 2.2.3. Echipament specializat 2.2.4. Adaptări ambientale 2.3.Modificările curriculare: simplificare, excludere, comasare 2.3.1.Modificarea finalităților 2.3.2.Modificarea conținuturilor 2.3.3. Modificarea activităților de învățare	6	4	2	2
3. ASISTENȚĂ INDIVIDUALIZATĂ A ELEVILOR CU CES 3.1.Proiectarea procesului educațional din perspectivă individualizării 3.2.Asistența elevului cu CES de către cadrul didactic de sprijin. 3.3.Asistența educațională în centrul de resurse pentru educația incluzivă 3.4.Stilurile de predare în clasa incluzivă	4	4	2	2
EVALUARE PERIODICĂ	2	-	2	-
4. ÎNVĂȚAREA INDIVIDUALIZATĂ 4.1.Activizarea potențialului de învățare și a instruirii 4.2.Temele de acasă pentru elevii cu CES; 4.3.Învățarea citit-scrisului 4.4.Învățarea matematicii 4.5.Învățarea aptitudinilor sociale	8	8	2	4
5. EVALUAREA PROGRESULUI ȘCOLAR AL ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE 5.1.Proiectarea și realizarea activității de evaluare a rezultatelor școlare a elevilor cu CES 5.2.Abordări ale evăluării progreselor în dezvoltarea copilului 5.3.Evaluarea în contextul CG, CGA și CM	4	6	2	2

5.4.Testul pentru elevul cu CES				
5.5.Instrumente de autoevaluare a competenței profesionale a cadrelor didactice în domeniul evaluării rezultatelor școlare ale elevilor cu CES				
6. E-INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ ȘI TEHNOLOGII ASISTIVE	-	6	-	2
6.1.TIC și educația copiilor cu CES				
6.2.Învățământul la distanță				
6.3.Tehnologii asistive				
Total	30	30	12	12

STRATEGII DIDACTICE

Studiul de caz, modelarea, discuția, problematizarea, graficul T, acvariul, PRES, hărțile conceptuale, mozaic, joc de rol, dezbateră, brainstorming, pagina de jurnal, explozia stelară, diagrama cauză efect, ciorchine.

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Nr. d/o	Conținutul activității	Nr. de ore, termen de prezentare		Criterii de evaluare
		FZ	FR	
1.	Pregătirea pentru orele de seminar/ laborator (documentare, studierea suportului informativ, luare de notițe, completarea chestionarelor, grilelor, testelor de autoevaluare, consultația titularului de curs etc.)	28 în cadrul orelor de seminar	42 în cadrul orelor de seminar	• explicarea principalelor noțiuni, idei, teorii; • evidențierea problemelor de bază din domeniu; • dezvoltarea listei bibliografice; • lecturarea critică, profund argumentată.
2.	Elaborarea designului didactic al asistenței individualizate la clasă a unui elev cu CES (conform studiului de caz oferit de cadrul didactic)	10	15	• respectarea cerințelor metodice oferite în suportul de curs;
3.	Exemple de 10 sarcini didactice individualizate (la matematică, limba și literatura română sau științe) pentru un elev cu CES (conform studiului de caz oferit de cadrul didactic) elaborate în baza tehnologiilor sincrone și tehnologii asincrone în organizarea învățământului la distanță pentru elevii cu CES.	10	15	• respectarea cerințelor metodice oferite în suportul de curs; • respectarea volumului indicat în condiția sarcinii.
4.	Pregătirea pentru evaluarea periodică	4	8	
5.	Pregătirea pentru examen	8	16	
Total		60	96	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică prevederile *Regulamentului de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*, aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 1 din 26.08.2020 și a *Regulamentului cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs, activitatea de învățare a studentului, inclusiv activitatea individuală, finalitățile de studiu și competențele dobândite sunt verificate și apreciate pe parcursul semestrelor prin evaluări inițiale, curente, periodice, precum și în timpul sesiunilor de examinare prin evaluări semestriale, în conformitate cu Planul de învățământ.

Evaluarea inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă (continuă) se efectuează în cadrul orelor de curs (prelegeri), practice, de laborator, a seminarelor prin diverse modalități stabilite de către titularul unității de curs: chestionare, discuție, povestire, teste, probe de evaluare, referate, proiecte individuale/de grup, portofolii, studii de caz etc.

Notele obținute în cadrul evaluărilor curente se înscriu în registrul grupei academice. Numărul total minim al notelor pentru evaluările curente trebuie să fie cel puțin egal cu numărul de credite acordate unității de curs. Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs (prelegeri).

Studenții care au fost în imposibilitate de a participa, în termenii stabiliți prin Calendarul universitar, la evaluările curente, vor recupera aceste evaluări, conform dispoziției decanului și în baza unui orar special stabilit împreună cu titularul cursului.

Evaluarea periodică se realizează după promovarea a jumătate din orele preconizate pentru curs (prelegeri), conform graficului elaborat de decanat și aprobat de Centrul pentru Activitate Didactică. Responsabil de realizarea evaluării periodice este titularul unității de curs. Subiectele pentru evaluarea periodică reflectă conținuturile studiate în prima jumătate a orelor de curs (prelegeri) și sunt incluse în curriculumul unității de curs.

Forma de realizare a evaluării periodice (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Nota obținută la evaluarea periodică se înscrie în registrul grupei imediat după ultima oră (prelegere) realizată la unitatea de curs.

Studenții care au absentat nemotivat și cei care au obținut o notă mai joasă de 5 vor avea 2 sesiuni de reexaminare a evaluării periodice, conform graficului elaborat de decanat.

Studenții care au fost în imposibilitate de a participa la sesiunile de reexaminare periodică din motive întemeiate (caz de boală, participare la competiții / concursuri republicane și internaționale etc.), justificate prin acte confirmatoare (certificate medicale, hotărâri, ordine, dispoziții etc.), vor avea posibilitatea să susțină evaluarea periodică conform unui orar special.

Evaluarea studiului individual al studentului ghidat de profesor include realizarea obligatorie a produselor incluse în prezentul curriculum la compartimentul „Activități de lucru individual”. Fiecare produs al studentului va fi notat, iar în registrul grupei academice se va include o singură notă (notă medie cu sutimi – în cazul notării mai multor produse).

Forma de realizare a evaluării studiului individual al studentului ghidat de profesor (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.) sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Evaluarea semestrială se realizează la finalizarea unităților de curs, fiind programată în sesiunea de examene, conform Calendarului universitar.

Forma de susținere a examenului (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu

studentii, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora, se aprobă la ședința Catedrei de științe ale educației și se anunță studenților la începutul semestrului.

Subiectele pentru probele de evaluare se aprobă de către șeful catedrei și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin o lună până la sesiune. În baza subiectelor aprobate vor fi elaborate probele de examinare.

Sunt admiși la evaluarea semestrială doar studenții care au realizat integral cerințele pentru unitatea de curs respectivă. Studentul, a cărui medie a evaluărilor curente sau notă pentru lucrul individual din cadrul unității de curs este mai mică de „5” sau care a înregistrat evaluarea periodică organizată în cadrul unității de curs o notă mai mică de „5”, nu este admis la examenul semestrial de finalizare a unității de curs respectiv. De asemenea, nu este admis la evaluarea semestrială studentul care a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale.

Nota semestrială a unității de curs constituie 60% din nota generală a unității de curs pentru învățământul cu frecvență, iar în cazul învățământului cu frecvență redusă constituie 50%. *Nota semestrială* se calculează ca medie aritmetică dintre: media notelor obținute la evaluările curente; nota de la evaluarea periodică; nota / media pentru lucrul individual.

Rezultatele evaluărilor realizate în cadrul unității de curs sunt înscrise, la final de semestru, în borderou și în baza de date USARB. Titularul unității de curs va completa borderoul și va înscrie nota generală a unității de curs în carnetele de note.

Chestionar pentru evaluarea finală la unitatea de curs *Asistența educațională a copiilor cu CES*

1. Argumentați importanța individualizării procesului educațional
2. Caracterizați particularitățile asistenței individualizate la nivel de unitate de învățământ
3. Caracterizați specificul individualizării procesului educațional prin adaptări curriculare
4. Caracterizați specificul individualizării procesului educațional prin modificări curriculare
5. Caracterizați proiectarea didactică de lungă durată din perspectiva individualizării procesului educațional pentru copilul cu CES
6. Caracterizați proiectarea didactică a lecției din perspectiva individualizării procesului educațional pentru copilul cu CES
7. Identificați criteriile și indicatorii de autoevaluare a lecției în clasa incluzivă
8. Descrieți stilul de predare a cadrului didactic incluziv
9. Caracterizați asistența elevului la lecție de către CDS
10. Propuneți căi de facilitare a colaborării CDS cu cadrul didactic
11. Identificați exigențele evaluării progresului școlar al elevilor cu CES
12. Descrieți strategiile didactice de stimulare a autonomiei în învățare a elevilor cu CES
13. Descrieți strategiile didactice de facilitare a învățării matematicii
14. Descrieți strategiile didactice de facilitare a învățării citit-scrisului
15. Descrieți strategiile psihopedagogice de dezvoltare a comportamentului adaptativ la copii cu CES.
16. Identificați modalitățile de organizare a învățământului la distanță a elevilor cu CES

BIBLIOGRAFIA

Obligatorie:

1. BALAN, Vera, BORTĂ, Liliana, BOTNARI, Valentina. *Educație incluzivă: Unitate de curs*. Ed. rev. și compl. Chișinău: S. n. Tipogr. «Bons Offices», 2017, 308 p. ISBN 978-9975-87-298-0;
2. BULAT, Galina, CURILOV, Svetlana, BUCUN, Nicolae [et al.]. *Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil*. Volumul 2. Chișinău: Lyceum, F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2016, 196 p. ISBN 978-9975-3104-9-9;
3. BULAT, Galina, SOLOVEI, Rodica, Balan, Vera et. al. *Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil*. Volumul I. Chișinău: Lyceum, F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2016, 168 p. ISBN 978-9975-3104-9-9;
4. EFDODI, Agnesa et. al. *Planul educațional individualizat*. (ediție revizuită și adapt.). Chișinău: S.n., F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2017, 64 p. ISBN 978-9975-53-923-4;
5. EFTODI, Agnesia, BUCUN, Nicolae [et al.]. *Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil*. Volumul 3. Chișinău: Lyceum, F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2016, 128 p. ISBN 978-9975-3144-2-8;
6. PERETEATCU, Maria., ZORILLO Larisa. *Educația incluzivă în școală. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive*. Chișinău: Institutul de Formare continuă, 2011, 202 p. ISBN 978-9975-4168-8-7;
7. TINTIUC, Tatiana. *Educația incluzivă în clasă. Ghid pentru profesori*. Ch: Institutul de Formare continuă, 2011, 120 p. ISBN 978-9975-4168-6-3;
8. VRÎNCEAN, Maria., PELIVAN, Viorica. *Incluziunea socio-educatională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii*. Ch: Tipografia centrală, 2012, 308 p. ISBN 978-9975-53-076-9;

Suplimentară:

9. BODORIN, Cornelia. Ș.a. *Educație incluzivă. Unitate de curs*. Chișinău: Cetatea de sus, 2012, 100 p. ISBN 978-9975-4367-3-1;
10. GHERGUȚ, A. *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale. Strategii diferențiate și incluziune în educație*. Iași: Polirom, 2006, 256 p. ISBN: 973-46-0397-3;
11. GHERGUȚ, Alois. *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrate*. București: Polirom, 2001, 200 p. ISBN 973-683-819-6;
12. HADÎRCĂ, Maria., CAZACU, Tamara. *Adaptări curriculare și evaluarea progresului școlar în contextul educației incluzive. Ghid metodologic*. Chișinău: Cetatea de Sus, 2012, 101 p. ISBN 978-9975-4367-2-4;
13. VRĂJMAȘ, Ecaterina. *Dificultăți de învățare în școală: domeniu nou de studiu și aplicație*. București: Integral, 2007. 191 p. ISBN 978-973-9341-98-1;
14. VRĂJMAȘ, Ecaterina., VRĂJMAȘ, Traian. *Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții*. UNICEF România, Buzău: Alpha MDN, 2012, 132 p. ISBN 978-973-139-237-0.